

Publicația este înscrisă la
BIBLIOTECA NAȚIONALĂ DE ȘTIINȚĂ
ȘI ARTĂ

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VA!

Steagul ROȘU

ORGAN AL COMITETULUI MUNICIPAL PETROSANI AL P.C.R.
ȘI AL CONSILIULUI POPULAR MUNICIPAL

ANUL XXXIX, NR. 9 655

DUMINICĂ, 25 SEPTEMBRIE 1983

4 PAGINI — 50 BANI

În ziarul de azi:

- Roadele grădinilor și livezilor să se găsească din abundență în unitățile C.P.V.I.L.F.!
- Rubricile noastre: „Răspundem cititorilor“, „Vă informăm“, „Flash“

(În pagina a 2-a)

DE LA O DUMINICĂ LA ALTA

- Sintem dintotdeauna pe aceste locuri
- Flacăra biogazului (V)
- Curiozități de o literă
- Cronică nerimată

(În pagina a 3-a)

TĂRII. CÎT MAI MULT CĂRBUNE!

Greutățile au fost depășite, minusul a fost recuperat

La sfârșitul primului trimestru, minierii sectorului I de la I.M. Petroșani înregistrau un minus de 18 000 tone de cărbune. Printr-o puternică mobilizare a întregului colectiv greutatea au fost depășite și începând cu luna aprilie sectorul a început să-și realizeze sarcinile de plan. Dar numai realizarea sarcinilor de plan la zi nu putea să îi mulțumească. Minerii sectorului au început să recupereze din minusul înregistrat. Pînă la sfârșitul celui de-al doilea trimestru au fost recuperate deja peste 3 500 tone de cărbune. În prima lună a semestrului II au recuperat 5 600 tone de cărbune, iar în luna august alte 3 600 tone, ajungînd astfel la începutul lunii septembrie la

un minus doar de 5 600 tone. Mobilizații de rezultate bune obținute în aceste luni minierii acestui sector raportau la decada a II-a a lunii septembrie depășirea sarcinilor de plan cu peste 5 000 tone de cărbune. Pentru ultima decadă a acestei luni, colectivul sectorului și-a propus să recupereze integral minusul cumulat în primul trimestru, iar pentru trimestrul IV să realizeze sarcinile de plan anuale cu 10 zile mai devreme. La rezultatele deosebit de bune obținute în cele două trimestre o contribuție deosebită au avut-o minierii Florea Voicu, Eugen Hălășteanu, Mihai Bărbăcăru, Costache Costache, Ion Giughină, Alexandru Cioflică, Ion Bigu, Ion Ban, Ion Popescu, Ion Petrila,

Gheorghe Diaconu, Vasile Manolache, Vasile Bărbulescu, Denes Daniel și Mihai Oclaru din cele două abataje frontale ale sectorului, conduse de minierii specialiști Gavrilă Mesaroș și Nicolae Brutu, care au reușit să-și depășească productivitatea muncii planificată în medie cu 2 și respectiv o tonă pe post. Realizînd zilnic productivități de 11—12 și chiar 14 tone pe post, minerii conduși de Gavrilă Mesaroș au obținut în cele șase luni o producție suplimentară de peste 7 000 tone de cărbune. Nici ortacii lui Nicolae Brutu

Gheorghe BOTEA

(Continuare în pag. a 2-a)

Brigadierul Ilie Bogheanu (în centrul imaginii) alături de șeful de schimb Adrian Chirilă și ortacul lor Ionel Gogu, la un obișnuit dialog cu privire la bunul mers al producției în cadrul sectorului III de la mina Vulcan.

Foto: ȘT. NEMECSEK

Unanimă azeziune muncitorească la vibrantele chemări la acțiune ale Apelului pentru dezarmare și pace

Dorim să trăim și să muncim în pace, să dăm țării căldură și lumină!

Impreună cu cei aproape șaptezeci de ortaci, cu întregul colectiv de muncă al minei Petrila am luat la cunoștință cu viu interes și profundă satisfacție despre noua acțiune românească de apărare a victoriei și existenței noastre pe acest pămînt, întru chipată de Apelul pentru dezarmare și pace adoptat de adunarea reprezentanților organizațiilor de masă și obștești și al celorlalte organizații componente ale Frontului Democratice și Unității Socialiste. Sintem conștienți, că numai în condiții de liniște și pace ne putem continua minunata operă a construcției socialiste, putem înălța patria pe culmile progresului și civilizației.

Aprobind cu căldura sufletului Apelul, dîndu-ne întreaga azeziune la această nouă inițiativă de pace a României, dăm totodată glas sentimentelor noastre de înaltă apreciere și prețuire, înflăcăratelor chemări ale celui mai iubit fiu al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ale cărui consecvente demersuri pentru găsirea soluțiilor la marile și gravele probleme ale lumii contemporane, pentru salvarea păcii și înlăturarea pericolului nuclear, fac ocolul tuturor meridianelor globului pămîntesc.

Sintem mineri și de aceea iubim atît de mult viața, adorăm cerul senin al patriei. Și cu atît mai mult ne dăm seama cîtă înțelepciune sălășluiește în chemările îndemn ale președintelui Nicolae Ceaușescu adresate conștiinței popoarelor: „Să acționăm acum pînă nu este prea tîrziu!“ — aceasta însemnînd să spunem cu toții un NU hotărît planurilor de instalare a noi rachete cu rază medie de acțiune în țări din vestul

Europei, ceea ce ar însemna alunecarea popoarelor de pe continentul nostru și de pe întreaga planetă în abisul unei conflagrații nucleare.

Cu hotărîrea neștirmită de a ne face datoria de oameni în sprijinirea fără preget a acestei noi acțiuni a poporului nostru de salvagardare a bunului celui mai de preț al omenirii — PACEA, noi ortacii brigăzii facem legămînt solemn în fața propriei conștiințe de a fi la înălțimea sarcinii ce ne revine ca mineri. Dorim cu ardoare să trăim și să muncim în liniște și pace, să dăm țării căldură și lumină. Brigada noastră și să muncim în liniește și pace, să dăm țării căldură și lumină. Brigada noastră — iar voința și hotărîrea ce ne animă în această perioadă decisivă pentru îndeplinirea sarcinilor anuale constau în a mări și mai mult sporul de producție.

Ștefan ALBA, minier, șef de brigadă la sectorul IV al I.M. Petrila

EMOȚIILE UNEI PREMIERE

O știre din ziarul nostru de vineri anunța o nouă premieră tehnologică. Într-un răstimp scurt, constructorii de utilaje miniere din Petroșani au revoluționat fluxul tehnologic, asumîndu-și dificila responsabilitate de a asigura mijloacele mecanizării în subteran: complexele de susținere mecanizate SMA-1, SMA-2, instalațiile mobile de perforare și altele. Iată însă că, spre sfârșitul primăverii acestui an, li s-a încredințat sarcina expresă de a construi primul concasor de 250 tone/oră, după un proiect românesc.

— Imediat am trecut la elaborarea tehnologiei, își aduce aminte ing. Ștefan Hegedus, șeful atelierului de proiectări tehnologice; deși pe parcurs au survenit unele modificări în docu-

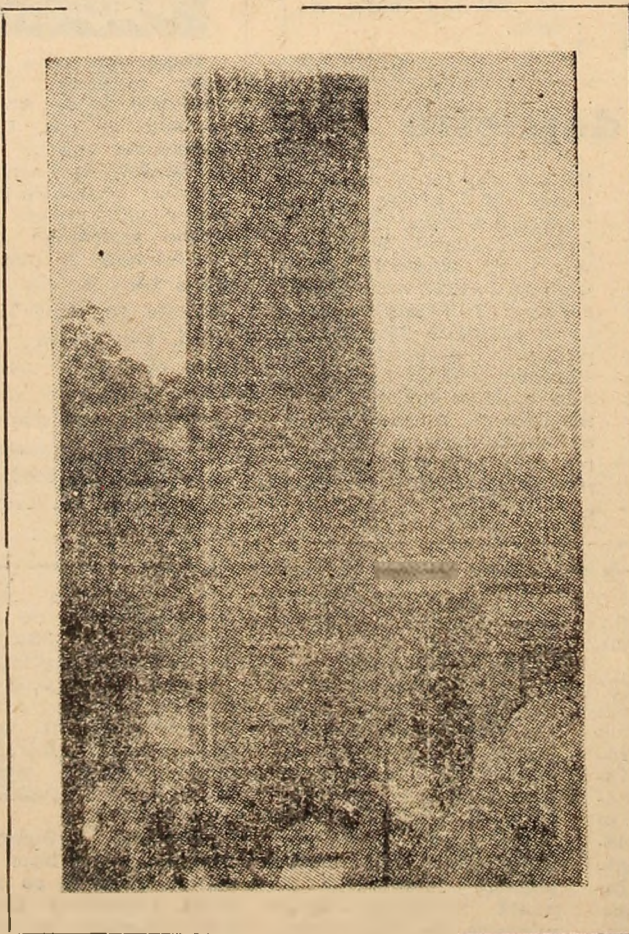
mentație, pe de altă parte unele piese nu le puteam fabrica în uzină. Am primit însă ajutorul prompt al unor întreprinderi din Iași, Vaslui, Drobeta Turnu Severin, Filași, Baia Mare, colaborarea sau cooperarea cu aceste harnice și pricepute colective muncitorești s-a dovedit fructuos. Într-un gest de intrajutorare muncitorească, care cuprinde întreprinderile venite în ajutor, a fost încununat apoi de eforturile constructorilor minieri. Piese agabaritice, unele inedite, au creat probleme meseriașilor din secțiile prelucrări la cald, la rece și M.A.P. (mașini de abataj și prototipuri).

Ion VULPE

(Continuare în pag. a 2-a)

Puțul cu schip de la I.M. Lupeni, obiectiv nou, de o importanță deosebită pentru viitorul minei.

Foto: Ioan BĂLOI

Noi succese, pe frontul cărbunelui

Începînd din primele zile ale decadei a III-a a lunii septembrie, minierii de la Lonea au depășit ritmic planul la producția fizică de cărbune, extrăgînd în această perioadă 1 011 tone de cărbune peste sarcinile de plan. Cea mai mare depășire a sarcinilor de plan zilnice a fost înregistrată vineri, 23 septembrie, cînd au fost extrase suplimentar 721 tone de cărbune. Cu acestea, minusul cumulat în prima parte a acestei luni a fost diminuat substanțial. Rezultatele bune înregistrate de acest colectiv în ultimele zile arată hotărîrea lui de a face totul pentru a se prezenta la sfârșitul lunii cu planul realizat la producția fizică.

Noi nu avem decît o armă — munca

Noi, constructorii, cei care prin munca noastră de zi cu zi înălțăm edificii social-culturale, nu rămînem cu mîinile încrucișate cînd luăm cunoștință de pericoloașă cursă a înarmărilor, de proliferarea bombelor și a altor arme sofisticate. Nu vrem ca tot ce noi am construit să se transforme în ruine! Nu vrem ca miile de cartiere construite pentru oameni să fie distruse de oameni, dacă, cei care nu ascultă glasul rațiunii, se mai pot numi oameni! Noi avem o singură armă — munca, iar singura noastră luptă este pentru binele o-

menirii, pentru viitorul fericit al copiilor ei. Îmi alătur glasul și simțirea tuturor oamenilor de bună credință, Apelului F.D.U.S. pentru dezarmare și pace, expresă a înarmărilor, sentimentele de mulțumire partidului și statului nostru, secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru minunatele condiții de muncă și viață, pentru cerul senin sub care vom împlini construcția socialistă în patria noastră.

Ilie CATILINA, maistru constructor, Grupul de șantier Valea Jiului

E vremea când roadele grădinilor și livezilor se revărsă din cornul abundenței către depozitele și silozurile de unde se asigură aprovizionarea cu legume-fructe a populației în perioada iarnă-primăvară dar și către piețele și unitățile de unde gospodinele cumpără aceste produse pentru consumul de ficcare zi și a le prepara și conserva după dorințele și gusturile fiecăreia. Pe tema aprovizionării de acum și până la noua recoltă am purtat o discuție cu tovarășul Aurel Amza, șeful sectorului comercial al C.P.V.I.L.F. Petroșani.

— Insirozările sînt în toi. Aveți spații suficiente pentru a depozita întreaga cantitate de legume și fructe necesară unei aprovizionări permanente cu produse în perioada iarnă-primăvară?

— Cît privește spațiile de insirozare, ele au sporit mereu. Dacă înainte vreme produsele erau insirozate în depozitele din Petroșani și Lupeni și în spații improvizate, acum centrul de greutate s-a mutat la Iseroni. Silozul de aici are o capacitate de insirozare de 5 000 tone. Țin să subliniez că toate depozitele noastre au fost pregătite din timp pentru ca produsele să se păstreze în condiții optime, evitîndu-se în acest fel deprecierea lor.

— Ce cantități de produse preconizați să insirozați în această toamnă?

— Mult mai multe decît anul trecut. Cifrele

calitate așa cum dorim să primim de la furnizori și în continuare. De altfel pînă acum natura ne este un bun aliat aît pentru producători cît și pentru noi, permițîndu-ne să insirozăm produse corespunzătoare calitativ.

Roadele grădinilor și livezilor să se găsească din abundență în unitățile C.P.V.I.L.F.!

sînt semnificative în acest sens — 2800 tone cartofi față de 2000 tone anul trecut, 400 tone ceapă, la produse rădăcinoase s-au asigurat în structură și cantitate cît este necesar, gullii, sfeclă și alte produse. Cît privește fructele vom insiroza 750 tone mere și circa 20 tone pere. De altfel am intrat de mult în „febra” importanței acțiunii de insirozare. Am insirozat deja întreaga cantitate de ceapă, 700 tone cartofi și pot să afirm că sînt numai produse de bună

— În această perioadă duceți „bătălia” pe două „fronturi” — insirozări și aprovizionarea curentă a populației. — Da, și nu este deloc ușor. În zilele trecute din luna septembrie prin unitățile noastre de desfacere am pus la dispoziția oamenilor muncii din Valea Jiului 1051 tone cartofi, 54 tone ceapă, 148 tone ardei, 167 tone roșii, 77 tone vinete, 255 tone struguri, 29 tone mere, 75 tone prune și alte produse.

Fie zi sau noapte, în depozite se descarcă mașini cu diferite produse pentru ca gospodinele să găsească în permanență tot ceea ce doresc.

— Și totuși se mai înîmplă uneori ca din magazine să lipsească unele produse!

— Aceasta nu datorită faptului că ele nu s-ar afla din belșug la furnizori. Produse există dar înîmpinăm greutatea deoarece nu dispunem în permanență de mijloace de transport. Pentru insirozare vom aduce importante cantități vagonabile care vor fi trase direct la rampa de descărcare a depozitelor noastre din Petroșani, Iseroni și Lupeni. Pentru a se evita intrarea în locație a vagoanelor, conțîn și în această toamnă pe ajutorul unităților economice, instituțiilor și școlilor din Valea Jiului de la care am primit de fiecare dată sprijin substanțial. În această toamnă, grădini, viile și livezile au rod bogat, iar CPVILF Petroșani depune strădanii ca acest lucru să se facă simțit printr-o bună aprovizionare a populației cu aceste produse de acum și pînă la recolta viitoare.

Dumitru CRIȘAN

EMOȚIILE UNEI PREMIERE

(Urmare din pag. 1)

— Ne-am sfătuit cu șeful nostru, inginerul Leahu, și am ajuns la concluzia că trebuie să modificăm strungul de 5 000, ni se destăinuie maestrul Eugen Geiger. Cu lăcătușii Ion Prodan, Aurel Opreanu și Nicolae Catrina ne-am apucat de treabă, fără să stînjim procesul de producție.

— Turnătorii formatori Marin Ștefan, Petru Ailenei și Marin Cenușă s-au întrecut pe sine, îl completează ing. Vasile Maghear.

De la ing. Aurel Aron aflăm de schimbările prelunge și inventivitate tehnică a formațiilor de lăcătuși conduse de Constantin Rovența, Vasile Lupulescu și Constantin Vișan. Colivia singură cîntărește 24 de tone, coroanele, lungeroanele, celelalte piese adaugă alte 21 tone. Fiecare piesă a fost alezată, „la micron”, de Adalbert Svoboda, Vasile Rad, Petru Petea, Cornel Pantili și Ioan Biana.

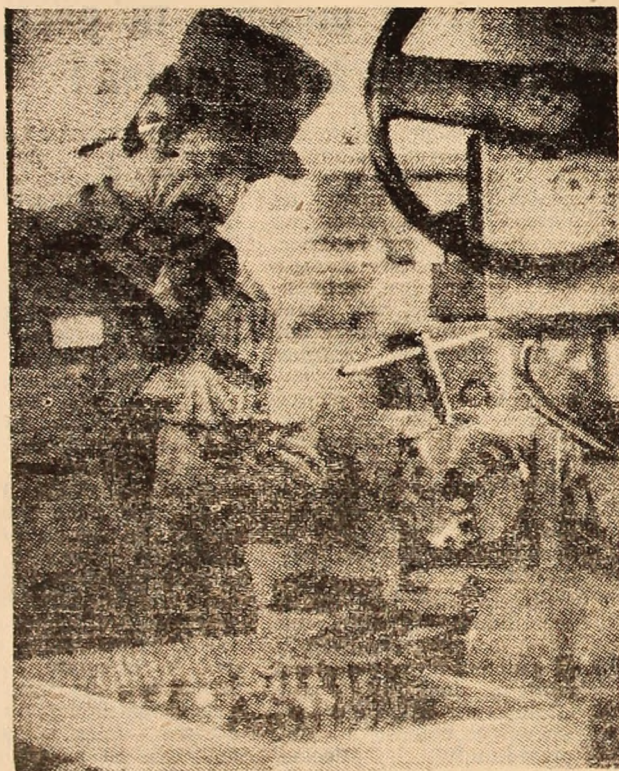
Maistrul Pamfil Negru deosebeste vrednicia lăcătușilor Abel Birlea, Ion Boboc, Romeo Găină, al cărui frate Ion s-a distins, împreună cu tehnicienii Mircea Lăncrăjan, Dumitru Boța și sing. Mircea Ciomega, în faza de pregătire a tehnologiei.

Uriușul utilaj a fost terminat în numai două luni și jumătate, deși scepticii mizau pe cel puțin o jumătate de an. Am avut privilegiul de a asista, după probe, la demontarea și apoi transportarea concasorului. Imprejurul macaralei, emoționali, oamenii maistrilor Nicolae Geamănu și Gheorghe Barna, mulți alții care și-au adus o-bolul la construirea și asamblarea „dinozaurului” de oțel. Împart bucuria cu reprezentantul beneficiarului, ing. Radu Botez.

— Constructorii mini-cri din Valea Jiului s-au dovedit la înălțime. Sîntem mindri că la noi, la Cîmpu lui Neag, va lucra primul din serie; în acest fel îmbunătățim substanțial calitatea cărbunelui cocsificabil, în-lăturăm, încă din carieră, sterilitatea, pînă acum, era transportat cu mașinile în gara Bărbăntem.

— Nu ne-am făcut decît datoria, conchide simplu sing. Filip Alicu, de la secția M.A.P. Trebuie însă să luăm în seamă că în dorința noastră de a veni în sprijinul minerilor cu eficiență și promptitudine, am scurtat mult termenul de fabricație și că acest concasor de mare capacitate înglobează multe duminici și șuturi prelunge ale colectivului nostru. Ceea ce este însă esențial, am considerat această sarcină în afara planului, care a mers înainte.

Promptitudine, eficiență, la care, adăugăm noi pasiune pentru tehnica nouă și entuziasm în onorarea unei comenzi de o însemnătate deosebită pentru mine-ritul nostru. Sînttribute ale întregului colectiv de constructori minieri de aici, unde Brăncuși, parcă predestinîndu-i prestigiul, a pus să se toarne în metal Coloana fără de sfîrșit. O metaforică și pil-duitoare coloană a împlinirilor în muncă, în modernizarea și mecanizarea lucrărilor în sub-teran, ridică, zi de zi, vrednicii urmași ai lucrătorilor din modestul atelier de reparații din Petroșani de odinioară, bolul la construirea și promovarea tehnicii noi.

Răspundem cititorilor

ION CURIOSU, Petroșani: În scisizarea dv. vă referiți la refuzul unor lucrători comerciali de a primi sticlele și borcanele, dar nu concretizați nici măcar numărul unității unde a avut loc fapta sau data pentru a avea un punct de reper. În plus semnați Ion Curiosu din Petroșani, fără a ne arăta adresa exactă pentru ca să putem sta de vorbă. Cu toate acestea cele se-

sizate de dv. vor sta în atenția redacției. Dacă doriți treceți pe la redacție pentru a ne explica în mod concret cele relatate în scrisoare.

LOCUTORI, strada Luminei, Petrița: Scisizarea dv. a fost discutată cu organele în drept pentru a pune capăt abaterilor de care vorbiți. Dacă problema totuși nu se rezolvă operativ, reveniți.

Frezorul Ion Ilia, unul dintre muncitorii de la I.U.M. Petroșani pentru care meseria nu mai are multe secrete.

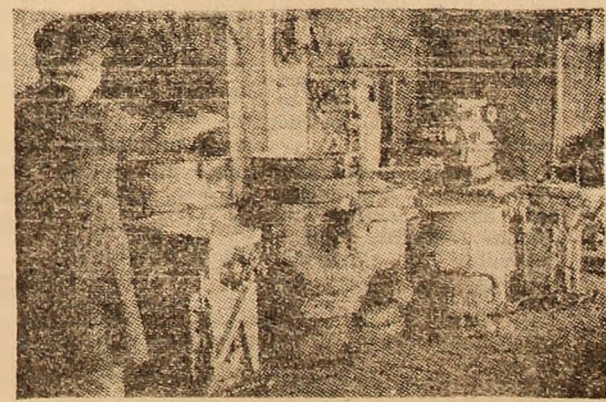

După cum ne-a informat maestrul Tiberiu Terletchi de la Atelierul mecanic al I.M. Lonea, numeroase cofrete anti-grizutoase, motoare electrice, ventilatoare și multe alte utilaje aparținînd sectoarelor III și VI așteaptă de mai bine de o lună de zile să fie ridicate de către beneficiari. Staționarea acestora blochează căile de acces în ateliere și îngreunează desfășurarea în condiții normale a activității. Nu credem că în subteran nu este ne-

Mai multă operativitate!

voie de ele. Deci, mai multă operativitate în recepționarea utilajelor ce vă aparțin și dirijarea lor către locurile productive unde sînt solicitate, tovarăși de la sectoarele III și VI!

Ștefan NEMECSEK

Greutățile au fost depășite

(Urmare din pag. 1)

nu s-au lăsat mai prejos. Realizînd o productivitate medie de 10,5 tone pe post ei au reușit să depășească sarcinile de plan cu peste 3500 tone de cărbune. Alături de cele două brigăzi, la depășirea greutăților și la recuperarea minusului o contribuție de seamă și-au adus și brigăzile de la pregătire în cărbune conduse de Dumitru Darabă,

Vasile Cojocaru și Ilie Filiche, care lună de lună au depus eforturi susținute pentru a realiza zeci de metri liniari la lucrările de pregătire peste plan și deci mii de tone de cărbune. La redresarea producției la acest sector un aport deosebit au avut electrolăcătușii Ion Trofin, Ștefan Micușca, Teodor Iftimie și Gheorghe Iacob, care sub directa îndrumare a maistrilor și a cadrelor

tehnice din sector au acționat rapid pentru înlăturarea defectelor electromecanice apărute în abataje și pe fluxurile de transport astfel încît brigăzile de la fronturile de lucru să poată să depășească preliminarile stabilite. Iată deci că acolo unde se lucrează cu răspundere muncitorească, cu dragoste și dăruire, greutățile sînt depășite și rezultatele bune nu întîrzie să apară.

Vă informăm

ÎN CARTIERUL Petroșani-Nord al reședinței de municipiu au început lucrările de prelungire a bulevardului Republicii. Această importantă și frumoasă arteră de circulație va fi extinsă, într-o primă etapă, pînă în zona în care era amplasat restaurantul „Minerul”. În

fața noilor blocuri va fi amenajat și un spațiu pentru parcare autoturismelor. (V.S.)

DESENE ANIMATE. Ieri la ora 18,00, copiii din Petroșani au urmărit la cinematograful „7 Noiembrie”, o gală a filmelor de desene animate, acțiune integrată în cadrul actualei „Săptămîni a filmului de animație”, organizată de Intreprinderea cinematografică județeană Hunedoara. Copiii s-au întîlnit cu acest prilej, cu

reprezentanți ai studioului „Animafilm” din București. (T.S.)

DELTAPLANISM. Enthusiastul instructor sportiv Romeo Roșia, muncitor la I.U.M.P. a reușit, joi, performanța de a survola, cu deltaplanul de construcție proprie, Paringul. Pentru astăzi, în jurul orei 12, amatorul secției de deltaplanism „Temerarii” anunță tentativa de a parcurge pe calea aerului distanța dintre virful Paringului și Petro-

șani. Între timp „clasa” de deltaplanisti, de pe lângă Liceul industrial din Petroșani, cuprinde 30 de elevi, dar în continuare sînt așteptați iubitorii acestui recent sport din școlile și întreprinderile reședinței noastre de municipiu, indiferent de vîrstă.

FRUCTE. Acțiunea de recoltare a fructelor de pădure continuă cu campania ciupercilor comestibile, ghebelor și măceșelor. Ocoalele silvice din municipiul nostru a-

nunță că la dispoziția culegătorilor se află centrelor de achiziție tradiționale, în acest sens se așteaptă concursul școlilor și al organizațiilor de tineret, știut fiind că banii rezultați în urma unor astfel de acțiuni pot fi folosiți eficient pentru desfășurarea unor activități culturale-distractive și îmbogățirea patrimoniului laboratoarelor și atelierele școlă.

AUTO. Școala de șo-

feri amatori din Petroșani anunță deschiderea unui nou curs de conducători auto pentru 20 octombrie. Cei 80 de candidați vor trebui, însă, să treacă mai întîi, la 28 septembrie, testul de sală.

Rubrică realizată de Ien VULPE

Vă informăm

Cuvinte autohtone în limba română

Cuvintele jupin, jupineasă au fost utilizate până în evul mediu târziu drept început al unei formule de adresare față de persoane având o condiție materială și socială bună. Astfel după G. Giuglea „jupinului Stroe Buzescu ce au fost stolic la Mihai Vodă...”, ori „sluga ce va fura din casa giupinu-său...”.

Înțelesul cuvintului s-a îngustat mult; astăzi a rămas un relict lingvistic a cărui studiere însă aruncă o lumină asupra unor relații de mult apuse. Sensul cuvintului se identifică în bună parte cu acel de stăpîn. Terminația lui ne spune că nu a intrat în limba noastră prin filieră slavă deci este anterior contactului cu slavii. Multă vreme a existat un paralelism între cuvîntul latin, dominus — stăpînul unei case, locuințe și autohtonul jupan, giupan, care exprima același înțeles. Un text grecesc vechi ne spune că nord-dunărenii locuiau în „giupi” sau „gipi”, aceasta însemnînd după fonetismul și transcripția grecească locuințe semingropate, utile atît în

anotimpul călduros, dar mai ales iarna. Cu alte cuvinte jupanul era posesorul unei case, a unei gospodării și aceasta nu era lucru puțin; dintr-o dată poziția lui socială era alta față de stăpînul unui bordei și, ne spune

Sintem dintotdeauna pe aceste locuri

tot G. Giuglea, acesta era termenul cu care erau întîmpinați coloniștii romani de către autohtoni. Toată lumea cunoaște expresia „a sta într-o rină”. Ea desemnează poziția culcată pe o latură cu capul sprijinit în palmă și cotul rezemat în pămînt. Prin extensie se zice și despre o casă de lemn aplecată într-o parte că „stă într-o rină”. Anton Pann ne spune în „Povestea vorbii” referindu-se la un leșez că „il găsi la umbră, culcat pe o rină”. În esență, poziția înseamnă a sta culcat într-un cot. Din cuvintele latine ulna și cubitus nu poate deriva; cel mult, românii, i-ar fi zis „uină”. Singura solu-

ție ramine căutarea lui într-un fond comun pre-roman. Walde, în dicționarul de specialitate spune că în fondul indo-european din care a descins cîndva și limba getodacă, „urina” înseamnă chiar, cot. Încă un cuvînt moștenit din fondul vechi, autohton. Unii din vecinii noștri l-au împrumutat de la noi și-l folosesc pînă în ziua de astăzi. În zonele deluroase el este viu și chiar în apropierea municipiului nostru (zona Crivădia) îl întîlnim des. Așadar Ticera sau Chicera. Fața Chicerii, Dosul Ticerii etc. înseamnă înălțime, deal pe care crește pădure măruntă, tină. N. Drăganu ne spune că Ticera este o înălțime sub forma acoperișului casei. Același autor găsește și corespondentul chicerii în limba albaneză, Kikel'e, Kikel, cu înțelesul, deal. Din motive asupra cărora nu stăruim acum, cuvîntul nostru, Ticera nu este o preluare din albaneză ci o moștenire dintr-un fond comun din care apoi l-au preluat albanezii ca și românii.

Dr. Viorel MORARU

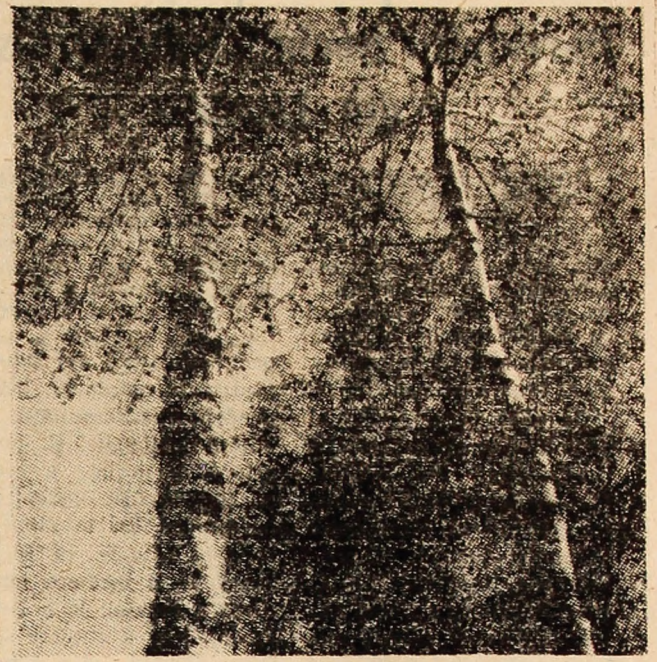
De la o duminică la alta

Pîine, cu conținut scăzut de calorii

Pentru cei care nu au nevoie de alimente speciale pentru a pierde din greutate, o echipă de cercetători britanici a produs un sortiment de pîine cu un conținut scăzut de calorii. Cercetătorii de la Universitatea Reading și de la un colegiu din Londra au pus la punct un nou aliment care are proprietatea de a înlocui pînea la 15 la sută din făina de griu cu o substanță nedigerabilă, obținută din frunze de guar (plantă legumicolă, rezistentă la secetă, care crește în India și Pakistan).

Peter Ellis specialist în domeniul alimentației, afirmă că noua pîine este acceptabilă, chiar deosebit de gustoasă cînd este prăjită.

Cititorii fotografiază

„Vieți paralele”
Foto: Cristian ȘTEFAN
Petroșani

ȘTIATI că...

...prima revistă culturală din provincie — „Analele Dobrogei” — apare la Constanța în 1920? Revista respectivă a fost editată de Societatea culturală dobrogeană, condusă timp de 18 ani de cunoscutul geograf dobrogean Constantin Brătescu (1882—1945).

...grădina Cismigiu din București a fost amenajată în anul 1890?

...La Biblioteca Academiei R.S. România există 431 de volume de corespondență întreținută de Nicolae Iorga, conținînd circa 10 000 de scrisori primite în interval de mai puțin de 50 de ani de la prietenii, cunoscuți și necunoscuți, din țară și străinătate?

...În urma unor calcule s-a stabilit că eforturile depuse de poștașii din orașele mari și mijlocii ale

țării noastre într-un an se ridică la cifre impresionante? Astfel în medie, un poștaș străbate peste 6 500 km ceea ce echivalează cu de peste 10 ori distanța Baia Mare — Giurgiu, măsurată pe șosea. Aceasta mai echivalează cu de aproape patru ori distanța București — Moscova, măsurată în linie dreaptă. Cu ajutorul genții sale, el transportă presă și corespondență în greutate de peste 5 tone, iar scrisorile și publicațiile ce le distribuie — așezate una peste alta — depășesc ușor înălțimea unui bloc de peste 40 etaje. Pentru a-și distribui toată corespondența, poștașul este obligat să se oprească la ușile destinațiilor din blocuri de peste 35 000 de ori.

Culese de I.B.

CRONICĂ nerimată (108)

• Poți fi inteligent fără să ai întotdeauna dreptate.

• Cînd bancherul spune „o tempora” cu siguranță se gîndește la dobindă.

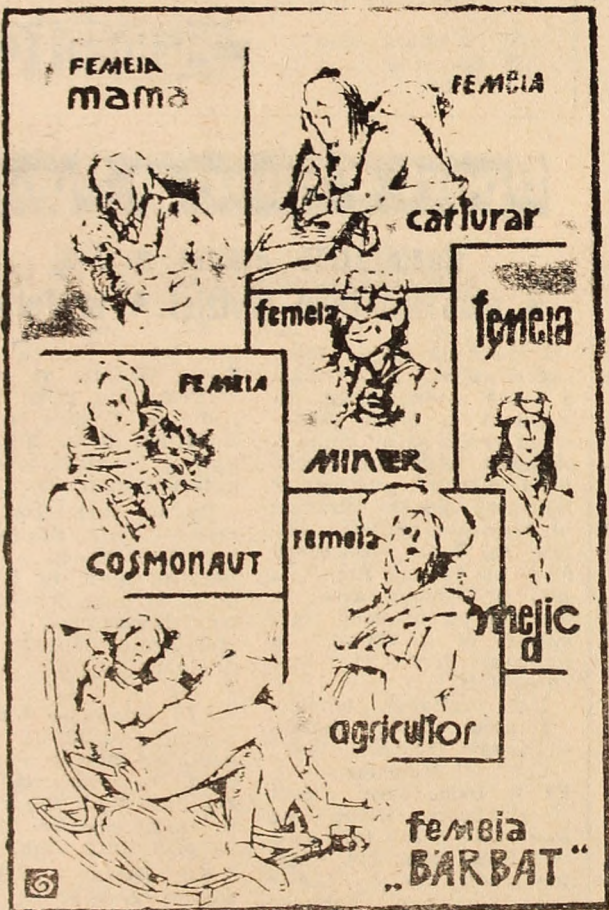
• A îndura nu înseamnă a spune îndurare.

• Minciuna e un adevăr denaturat. Adevăr, deci.

• Și triumful superficialității are un centru de greutate.

• Îmbătrînind dobîndim calități. Din păcate cu prețul altor calități.

Valeriu BUTULESCU

Caricatură realizată de Ion BARBU

O FORJĂ DIN SECOLUL VIII

Arheologii jubilau: cu prilejul unor săpături pe malul râului Oskol, din regiunea Belgorod (sudul Rusiei), ei au descoperit o forjă veche din secolul al VIII-lea. Forja a fost transportată cu multe precauții în orașul Stații Oskol. După minuțioase operațiuni pregătitoare, le-a venit rîndul metalurgistilor să jubileze: datorită piesei descoperite ei au dobîndit posibilitatea de a produce fier pur, așa-numita „lupă”, de o mare rezistență și durabilitate.

Străvechea forjă a fost găsită în apropierea locului unde se construiește prima uzină din țară de metalurgie fără cocs — Combinatul electrometalurgic de la Oskol. Această uzină nu va polua mediul înconjurător cu compuși nocivi, însoțitori ai producției furnalelor.

UN PARIU neinspirat

Ministrul vest-german de finanțe, Gerhard Stoltenberg, va trebui să-i ofere lui Rolf Dietrich Schwarz, ziarist la „Frankfurter Rundschau”, o ladă cu sticle de șampanie. De ce? Pentru că — scrie „Der Spiegel” — Stoltenberg a avut proasta inspirație să parieze cu Schwarz că președintele american, Ronald Reagan, își va ține promisiunea electorală și va propune, pentru 1984, un buget fără deficit. Or, deficitul bugetar prevăzut se ridică deja la rotunjora sumă de 200 miliarde dolari...

TEHNOLOGIA OBTINERII BIOGAZULUI

Producția de biogaz este dependentă și de natura materialelor organice introduse în fermentator, care determină o anumită valoare a raportului carbon/azot (prescurtat C/N).

Potrivit experienței obținute pînă în prezent, formule de încărcare care au dat rezultate bune sînt:

FORMULA A

— dejecții animale 40 la sută
— deșeuri vegetale (ferburi diverse tocate) 10 la sută.

— apă caldă (60 °C) 50 la sută.

FORMULA B

— dejecții animale 50 la sută.

— apă caldă (60 °C) 50 la sută.

Este foarte important ca în bazin umiditatea materialului să fie minim 50 la sută de aceea este absolut necesar ca, pen-

Flacăra biogazului (V)

tru realizarea fermentării, să se asigure cantitatea necesară de apă.

TEMPERATURA DE LUCRU

Se specifică faptul că procesul de fermentare se desfășoară în condiții optime la temperaturi de 30—35 °C care ar necesita o încălzire a materialului. În condiții naturale această temperatură nu se poate însă a-

tinge nici chiar în perioada de vară, în care temperaturile în fermentatoarele semingropate și neîncălzite pot ajunge pînă la maximum 25 °C. Se precizează că reducerea

acestei temperaturi duce la scăderea producției de biogaz. Deci procesul se desfășoară — cu vîndamente mai scăzute — și la temperaturile din perioada de toamnă-iarnă cu condiția ca în fermentatorul materialul să fie menținut la temperaturi mai ridicate de 12—15 °C.

TIMPUL DE FERMENTARE

Este diferit dar se recomandă ca înaintea in-

roducerii în fermentator, materialele organice vegetale să fie menținute în grămezi timp de 10 zile. În acest fel se grăbește amorsarea fermentării lor. Timpul de amorsare poate fi redus și prin folosirea de maia (nămol fermentat dintr-o fermentație anterioară și introdus în proporție de 10—30 la sută din volumul util al fermentatorului în bazinul de fermentare înaintea introducerii materialului organic brut). Dejecțiile animale se introduc în stare proaspătă. În scopul asigurării cantității de maia, la curățirea bazinelor se poate reține o cantitate de nămol fermentat, necesară reintroducerii ca maia.

(Va urma)

Ing. Ilie BREBEN

Curiozități de o literă

Începînd din anul 1354, cînd pătrund în Europa, timp de secole, turcii s-au făcut cunoscuți prin războaie de cucerire și jafuri, prin înrobirea popoarelor din sud-estul bătrînilui continent. În fruntea imperiului se aflau sultanii osmanlii (1281—1922), mîna lor dreaptă fiind considerată marii viziri, care exercitau puterea executivă. În cercurile intime, dar și printre dușmani, vizirii erau recunoscuți după porecle, care semnalau defecte fizice, vicii morale, fuste meserii sau locuri de origine. Astfel, în lunga lor listă (1323—1922) sînt întîlniți viziri porecliti: Frenk (Frîncul), İadîm (Eunucul), Kehle-i-ıkbâl (Păduchele norocului), Semiz (Grasul), Koca (Bătrînul), Lala (Perceptorul), Kabakulak (Urechiatul), Palabiyik (Mustăți Mari).

Kuyucu (Fîntinarul), Sofu (Misticul), Oküz (Boul), Topal (Șchiopul), Arabacı (Rotarul), Şürmeli (Sulemenitul), Tiryaki (Viciosul), Boynu-igri (Git-strîmb), Kavano (Oală), Daltaban (Coate-goale), Köse (Spînul), Meyyit sau Cenâze (Mortul sau Cadavrul), Kör (Chiorul) etc. Doi dintre marii viziri au avut parte de porecle diferite. Cît a fost în mult rîvnita funcție Frenk İbrahim Paşa (1523—1526) era poreclit Makkul (Favoritul), dar după ce a fost executat i s-a zis Maktul adică Executatul. În secolul următor, pînă a ajunge mare vizir Ahmed Paşa (1650—1651) avea supranumele Malak, adică Malacul, frica de iataganul său neiertător i-a adus însă alintarea Melek, adică... Ingerul. Chestie de o singură literă... (Ion VULPE)

Afluență de clienți

Un tînr mecanic auto din Jakarta, capitala Indoneziei, a „inventat” un mijloc original de a-și înmulți clientela. Pentru a-și atinge scopul, el a presărat cuie pe șoseaua pe care se afla atelierul său. Numai că originala sa „metodă de lucru” nu a avut o viață prea lungă. Poliția a descoperit trucul, după un semn la care mecanicul cel șiret nu s-a gîndit: afluența... suspectă a clienților la atelierul cu pîcina.

ACTUALITATEA ÎN LUME

Tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a fost transmis un cald salut din partea președintelui Partidului Socialist Progresist din Liban

DAMASC 24 (Agerpres). — Tovarășul Gheorghe Oprea, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. prim-vice-prim-minstru al guvernului, s-a întâlnit la Damasc cu Walid Joumblatt, președintele Partidului Socialist Progresist din Liban.

Cu acest prilej, Walid Joumblatt a rugat să fie transmise tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, un cald salut, împreună cu cele mai bune urări de sănătate și fericire personală. Totodată, au fost exprimate calde mulțumiri pentru preocupările șefului statului român și eforturile sale privind soluționarea

problemelor complicate din Orientul Mijlociu, pentru normalizarea situației din Liban. În cursul întrevederii, s-a subliniat necesitatea de a se face totul pentru a se ajunge la retragerea urgentă a trupelor israeliene din Liban, pentru salvagardarea independenței, suveranității, unității naționale și integrității teritoriale a acestei țări. A fost evidențiată necesitatea ca, în circumstanțele actuale, să se ajungă la o încetare imediată a focului, la o largă reconciliere a tuturor forțelor politice din Liban, pentru asigurarea păcii și liniștii acestui popor mult încercat.

Întâlnirea s-a desfășurat într-o atmosferă caldă, prietenească.

Știri din țările socialiste

MOSCOVA 24 (Agerpres). — La Leningrad se află în curs de experimentare o conductă pentru transportul reziduurilor menajere până la fabrica de prelucrare a acestora. Întregul sistem se compune dintr-un traseu cu lungimea de 12 kilometri de conducte de mare diametru prin care circulă garnituri formate din cîte șase containere. Aceste „trenuri” sînt puse în mișcare cu ajutorul aerului comprimat și se deplasează cu viteza de 45 kilometri pe oră. Traseul experimental va servi la transportul unei cantități de 1,5 mii metri cubi de reziduuri menajere în 24 de ore.

După cum relatează agenția TASS, în perspectivă se prevede construirea unei întregi rețele de asemenea conducte în întregul oraș.

SOFIA 24 (Agerpres). — În cadrul preocupărilor pentru dezvoltarea industriei chimice bulgare, fabricile de produse cosmetice „Aroma”, din Sofia, și „Alen Mak” din Plovdiv, își vor îmbogăți în acest cîmp sortimentul realizat cu aproximativ 700 noi tipuri de produse. A-

ceastă creștere sortimentală se explică prin interesul ce se acordă în ultimii ani dezvoltării fabricației de produse chimice de mic tonaj.

În ansamblu, în cursul cincinalului, industria chimico-farmaceutică bulgară își va spori producția de 2,5 ori.

BELJING 24 (Agerpres). — În China este în curs de realizare un amplu program de dezvoltare a rețelei rutiere, care însumează astăzi peste 900 000 km, față de 75 000 km, în 1949, anul proclamării independenței, arată agenția China Nouă. În ultimele trei decenii, au fost construite 130 000 poduri rutiere, în lungime totală de 3 800 km. În prezent, peste 90 la sută din localitățile rurale ale țării au legături directe cu șoselele de mare importanță.

Principalele obiective în acest domeniu pentru etapa următoare sînt creșterea capacității de trafic a șoselelor existente, construirea de tronsoane pentru asigurarea legăturilor cu marile porturi și centrele economice, continuarea lucrărilor de construire de drumuri în mediul rural.

memento

FILME

25 SEPTEMBRIE

PETROȘANI — 7 Noiembrie: B.D. în alertă; Unirea: În spațiu. LONEA: Amnezia. ANINOASA: Nimic nou pe frontul de vest, I-II.

VULCAN — Lucefărul: Profetul, aurul și ardelenii.

LUPENI — Cultural: Escapada. URICANI: Marea evadare, I-II.

26 SEPTEMBRIE

PETROȘANI — 7 Noiembrie: Fântoia lui Barbă Neagră; Unirea: Vraciu, I-II. LONEA: Dragoste la prima vedere. VULCAN — Lucefărul: Și a fost jazzul. LUPENI — Cultural: Agonia, I-II. URICANI: Margarete pentru castelană.

TV.

25 SEPTEMBRIE

8,00 Dialog cu elevul de la seral.

8,30 Almanahul familiei.

9,00 De strajă patriei.

9,30 Bucuriile muzicii (color).

Calendar săptămînal

26 SEPTEMBRIE — 2 OCTOMBRIE 1983

LUNI, 26 SEPTEMBRIE

- Alegeri legislative în Kenya.
- Sărbătoarea națională a Republicii Arabe Yemen — proclamarea republicii.
- La Ottawa începe reuniunea S.U.A.—C.E.E.—Japonia—Canada în probleme comerciale (26—27 IX).
- Se deschide Tîrgul internațional de la Plovdiv.
- La Bogota (Columbia) se deschide reuniunea țărilor andine consacrată promovării colaborării regionale în domeniul folosirii energiei nucleare în scopuri pașnice.
- Reuniunea internațională consacrată dezvoltării cooperării în domeniul telecomunicațiilor la care participă țări asiatice și din zona Pacificului (Tokio — 26. IX — 1 X).
- Vizita primului ministru grec, Andreas Papan-dreu, în S.U.A.

MARTI, 27 SEPTEMBRIE

- Reuniunea anuală a F.M.I. și B.I.R.D. (Washington, 27—30 IX).
- Ziua mondială a turismului.
- Convorbiri între președintele Franței, Francois Mitterrand, și președintele Egiptului, Hosni Mubarak, care face o escală la Paris în drum spre S.U.A.
- Reuniunea Consiliului Economic și Social inter-american (Asuncion, 27—30 IX).

MIERCURI, 28 SEPTEMBRIE

- Vizita președintelui egiptean, Hosni Mubarak în S.U.A.

JOI, 29 SEPTEMBRIE

- Primul ministru al Marii Britanii, Margaret Thatcher, se întâlnește cu președintele S.U.A., Ronald Reagan.

VINERI, 30 SEPTEMBRIE

- Proclamarea independenței Republicii Botswana. Sărbătoare națională.

SÂMBĂTA, 1 OCTOMBRIE

- Proclamarea Republicii Populare Chineze. Sărbătoare națională.
- Proclamarea independenței Republicii Cipru. Zi națională.
- Proclamarea independenței Republicii Federale Nigeria. Sărbătoare națională.
- Proclamarea independenței Republicii Tuvalu. Sărbătoare națională.
- Ziua internațională a muzicii.
- Tîrgul internațional de la Bagdad (1—15 X).

DUMINICĂ, 2 OCTOMBRIE

- Proclamarea independenței Republicii Populare Revoluționare Guineea. Sărbătoare națională (25 de ani).
- La Brighton, încep lucrările Conferinței anuale a Partidului Laborist din Marea Britanie (2—7 X).

Mișcarea pentru pace și dezarmare din R. F. Germania

„vest-germani” își afirmă hotărîrea de a împiedica declanșarea unei noi catastrofe care ar risca să depășească prin distrugere și moarte toate conflagrațiile din istoria omenirii. Pentru francezii generației noastre, spiritul de răspundere de care dau dovadă vest-germanii, care s-au angajat într-o luptă hotărîtă împotriva cursei înarmărilor, constituie un motiv major de reconfortare și speranță.

Aceasta cu atât mai mult cu cît demonstrația de la începutul lunii, organizată la Mutlangen — pentru a marca împlinirea a 40 de ani de la izbucnirea celui de-al doilea război mondial, prin blocarea bazei americane unde au fost plasate rachetele nucleare „Pershing-2”, este deosebit de a fi unică în felul său. Caracterul său

spectacular este demn de a reține atenția. Dar mai important, fără îndoială, decît această „blocadă” a bazei americane sînt mișturile, adunările populare organizate de sindicate Astfel de manifestări se desfășoară aproape zil-

Din presa străină

(„L'Humanite” — Franța)

nic, în sute de localități din R.F. Germania. Confederația sindicală vest-germană, care numără aproape 8 milioane de membri, a hotărît să sprijine marile manifestații prevăzute pentru toamna aceasta, în semn de protest față de proiectul de fășurării noilor rachete

nucleare americane. Data de 1 septembrie 1983 nu a constituit decît punctul de plecare, apta pentru pace se va amplifica în zilele următoare în R.F.G. și va atinge apogeul în timpul „săptămîni de acțiune” prevăzută pentru intervalul 15—22 octombrie.

Nicicînd în perioada postbelică nu s-a format o mișcare populară atît de puternică în R.F. Germania — tară unde 75 la sută din locuitori se pronunță împotriva punerii în aplicare a hotărîrii NATO, susținînd necesitatea continuării negocierilor.

Potrivit datelor furnizate de Ministerul de Interne vest-german, numărul militanților activi pentru pace din această țară ar fi de ordinul de trei milioane.

(AGERPRES)

PARUL DIVERS PE GLOB

MOSCOVA — La Arhanghelsk, în apropierea Cercului Polar, cu toate că toamna este mult avansată, a înflorit pentru a doua oară în acest an liliacul. Fenomenul este extrem de rar, dar nu unic în zonă și este explicat de specialiști, pe de o parte, prin seceta prelungită, iar pe de altă parte, prin temperaturile ridicate pentru această perioadă a anului.

CANBERRA. — Locuitorii orașului Melbourne se pregătesc să respingă o nouă invazie de viespi, care este așteptată să înceapă în vara acestui an (în Australia vara începe în luna noiembrie). Specialiștii folosesc mijloacele de informare în masă pentru a explica populației cum să lupte împotriva insectelor veninoase.

Sport • Sport • Sport

Rezultatele etapei a V-a, a campionatului diviziei A la fotbal

După două etape favorabile oaspeților, în runda a 5-a a campionatului diviziei A la fotbal gazdele au reușit să se impună, câștigînd șapte din cele nouă meciuri programate. Singurele puncte obținute în deplasare au fost realizate de Rapid București (0—0 cu Chimia Rm. Vilcea) și Dinamo, care a încheiat cu un scor alb partida de la Galați, în compania formației Dunărea C.S.U.

Iată rezultatele tehnice: Dunărea C.S.U. Galați — Dinamo București 0—0; Corvinul Hunedoara — F.C.M. Baia Mare 4—1 (1—1). Pentru gazde au marcat Cojocaru (min. 13), Gh. Radu (min. 52), Mateuș (min. 57) și Gabor (min. 88), golul oaspeților fiind realizat de Rojoi (min. 35).

Steaua București — Politehnica Iași 3—1 (2—1). Au înscris Cimpeanu (min. 2 și 43), Pițurcă (min. 67), respectiv Sertov (min. 24).

A.S.A. Tg Mureș —

Petrolul Ploiești 2—1 (1—1). Gazdele au obținut victoria prin golurile realizate de Grigore (min. 3) și Bôlôni (min. 50), ploieștenii înscriind prin Dumitrescu (min. 35).

Sportul studentesc București — Universitatea Craiova 2—1 (0—0). Coraș (min. 62 și 86, din lovitură de la 11 m) a înscris pentru bucureștenii, golul craiovenilor fiind marcat de Irimescu (min. 69, din 11 m).

F.C. Bihor — Jiul Petroșani 4—1 (3—1). Orădenii au marcat prin Iie (min. 9), Georgescu (min. 21), Zare (min. 26) și Grosu (min. 65), iar oaspeții — prin Cura (min. 43).

S.C. Bacău — C.S. Tîrgoviște 2—1 (2—0). Adolf (min. 13) și C. Solomon (min. 30) sînt autorii golurilor formației din Bacău, oaspeții reducînd scorul în min. 64, prin Isala.

F.C. Olt — F.C. Argeș Pitești 1—0 (0—0). A înscris Iordache (min. 73).

Mica publicitate

PIERDUT legitimăție de serviciu pe numele Török Peter, eliberată de I.M. Bărbăteni. O declarație (1042)

ANUNȚURI DE FAMILIE

FIICA, Bogdana anunță cu adîncă durere încetarea din viață a scumpei sale mame LUPULESCU (PADUREANU) ILEANA. Înmemintarea azi, 25 septembrie, ora 15, de la domiciliu, strada Maleia, 28, Petroșani. (1043)

SOFIA, fiica și ginerele anunță cu profundă durere împlinirea a doi ani de la decesul celui care a fost

AVRAMESCU LIVIUS (1032)